

Šy-li špěwał,
Pitnje džěłal,
Strowja cze
Šswojbnj statoť,
A twój šwjatoť
Šradny je.

Ša ťaw špřozny
Napoř mőzny
Lubořcž ma;
Bóh pať šwěrnj
Přeš spať měrnj
Čerřtwosć da.

Njech ty špěwař,
Šswěrnje džěłaj
Wřědne dny;
Džeň pať šwjatn,
Duřhi datn,
Wotpocžni ty.

Š njebjěš mana
Njech czi řmana
Řiwnořcž je;
Řiwa woda,
Řiž Bóh poda,
Wotřew cze!

F.

Šerbske njedželiske łopjena.

Wudawa řo łóđu řobotu w Šsmolerjež kniřicziřcžećni w Budřiřinje a je tam řa řchwórtlětnu přehedplatu 40 ny. dořtać.

Lětare.

Jeř. 56, 6.

Ša řchtrařa leži na nim, řo bychmy my měr
měli a přešes jeho rany řmy my řahojeni.

Prořeta Jeřajas, kiž je tole řłowo wjele řtow lět do
Řhryřtuřa řećzał, řo „řczeniť mješ prořetami“ mjenuje.
A to ř polnym prawom; přečetož wón je Řhryřtuřowe
čerřpjenje a wumřecze tak jařnje do přećka wićzał a wo-
piřał, kaž budřiřcze ř Janom a Řhryřtuřowej macerju
řam pod řřchizom řtal. Bóh řam je jemu to wřcho do
přećka wićzecž dať, řo by jo řwójemu lućej řjewiť a tutón
lud w řwójim czařu do Řhryřtuřa řterje wěriť, jaťo do
teho, kiž přeřiněć mješcze. Ša řchtrařa leži na Řhry-
řtuřu. Řo prawom wona na nim lećecž njedřbjala,
ale na tych, kiž řu hřeřchili, mjennjž na nař. Šeho je
wřř řebi wřřcnořcž přećhed řud nježada, kiž njeje nićo
njeprawe woběřoť, řo by jeho řhořtała, ale teho, kiž je
něřcťo řkucžik. A hdy by wřřcjeje wěžn nēczeji řyn tón
řłóřnik byl a jeho nan by řynowu winu na řo wřał a
by řhať a prařik, řo je wón řam, tón nan, tu njeprawdu
činiť, dha wřřał by řyn řhořtanju wucžeknyť; by pať
wřřcnořcž řa tutej řzu přeřiřchła, potom by řyna dla jeho
njeřkutka a nana dla jebanřtwa řhořtała; přečetož kať móže
hřeřcny čłowjek drugeho winu njeřcž? Šinať je to
pola Řhryřtuřa. Wón, kiž njeje čłowjek, ale Bóh, kiž
njeje hřeřcny, ale bješ winy, móže řam drugeho winu
na řo wřacž a řa nju čerřpicž a ju wotpocžicž, řo ju

tón druge wo prawdze wjažn nima. Kaž řłónzo, hdyž
wřřcřcze řtupa, wřřchu řymu na řo řczenje a ju řahubi, řo
řo řwjařki łodu na hatach a řećach rořtorhaju a řmjerř
na roli řo rořřwježe a bórř řo řemja je řwójimi řwěćkami
řećejazej njewjeřcze řuna, řunje tak je Řhryřtuř nařchu
řchtrařu na řo wřał a wot hřećow nař wumohl. A
něťko je nařcha wutroba tež řećejaža řahroćka; přečetož
něťko mamy my měr.

Měr, tuto řłowo ma lubořny řynť. Šcťož je tu hižo přećhed
31 lětami byl a řwěćť teho byl, kať řo tehdy po dołhej wójnje
měř řcžini a kařku radořcž tutón měr po wřřčem kraju
wubudži, tón wě, kařki lubořny řynť ma to křóćke řłowecžto
„měr“. Šo je nēřcťo podomne, kať hdyž řo jatemu durje
wotewřja a wón řmē ř jařtwa won, abo hdyž řhory po
dołhej řhoroczi řařo přeři křóć ř domu wuńdže a na
řahroćku wuřtupi. Šařte nēřcťo je řo nam přešes Řhry-
řtuřa dořtalo: my mamy měr. Šeho dla něťk nićo
njeje, řo by řatamało tych, kofřiz w Řhryřtuřu Jeřuřu řu
a po czele njeřhodža, ale po Duchu. Čłowřcze najwjeřcze
njeřbože njeleži w tym, řo mamy my wjele prožn, abo
mało dobytka, wjele hneřwanja abo tež wjele řhorocze,
mało czeřcze přećhed lućžimi, ani w nēcžim podomnym.
Čheřch njeřbožowneho wićzecž, dha dži ř tařtemu, kiž do
Řhryřtuřa njewěri, kiž po jeho kařnjach njećžini, kiž řo
jeho wujednařřcneho wopora njedžerzi. Šón je w czeřkej
wójnje. Šeho řwědomnje trařchi jeho a njeda jemu
žaneho pořoja.

A najwjeřcze řbože njeleži w tym, řcťož nařche wóćčto
wićži, ani w tym, řcťož nařcha ruťa řwopřchimuje; naj-

wjetſche ſbože leži w naſchej wutrobje. Šchtóž do Šhryſtuſa wěri, tón ma mjenujzj we wutrobje ſloty mēr. Šdnž hlada na ſańdžene žiwjenje, dha je wſcho ſhladkowane pſches Šhryſtuſowe čžerpjenje. Hlada do pſchichoda, dha je pucž runy pſches Šhryſtuſowu ſaſlužbu. Pſchindže jemu ſudny džen do myſli, kiž nětohožkuliz hižo na ſemi kaž ſapate plómjo traſchi a pali, dha ma wón je ſwojej wutrobu pod ſchizom Šhryſtuſowym tola polny mēr, kaž ſo ptacž w hałofach tołſtego ſchtoma w njewjedrje ſhowa, hdnž njewjedro ſ wicherom hroſny.

U pſches jeho rany ſmy my ſahojeni.

Lěkar mohł ſebi ranow nabicž dacž, keltož by čžnył, dha ſ tym žanemu ſranjenemu jeho rany ſažile njebychu. Ale Šhryſtuſ, Boži ſyn a ſwjatoſeč ſam, ſa naſ ſranjenu, je ſ tym wſchě naſche duchowne rany ſahojil. Šchto dha bęſche to do ranow? Šchto je nam je nabil? Šchto je naſ widžil, ſo ſmy ſ nich krawili? To ſtwjelzo je węſeže ſhore, kiž drje jeńdže a ſhwilku roſeže, bórny pak ſwjadnje a žaneho ploda nima. Tak ſu tež čži ſhori, kiž drje ſu žiwi a dželaju a pjenjeſny hromadža — ale pak žanych plodom praweje ſylneje wěry nimaju, ſo bychu Boha lubowali a jeho kaſnje dđerželi a bližſchemu ſlužili. Kottſiž pak do Šhryſtuſa wěrja, maju tajkich plodom a ſhodža w prawym bohobojaſnym žiwjenju. Woni ſo runaju ſchtomikej, kiž bęſche drje ſadženy wot ſahrodnika, kiž pak bu wot ſteho čžłowjeka nalemjeny, ale ſahrodnik je rany ſwobalał a je ſchtomik hladał, tak ſo rjenje dale roſežeſche a plody njebeſche. Bóh je naſ wſchitkich do ſahrodki tuteho ſwěta ſadžil, ſly njeſcheczel pak naſ nalemit — ale hlaj, pſches Šhryſtuſa ſmy my ſahojeni. My hladamy ſo hrěcha, my honimy ſa wſchěm dobrym a čžebnym a Bohu ſpodobnym. Duž roſežny a njeſmy pſchezo wjažny plodom, ſo bychmy na poſledku tež kóždy ſwoje měſtaczko doſtali — w njebeſkim Edenje!

S ſchizom na ranjenju rady
Wotſal hieč, duch pſchiſwoli,
Lěpje budže w Salemi,
Wimi nje bórny jeno ſ huady,
Jeſu, k tebi, ſa tobu,
So tam ſbóžny docžahuu!

K.

Samjeń.

Pucžowanje po Božim piſmje

abo

taſte myſle nadeněžech, Bože ſłowo čžitajo.

Podawa ſwěrnny čžitar „Bohaj Bóh-a“.

1. knihi Moſſaſowe, 34. ſlaw

(Potracžowanje.)

Dinine ſlěhanje ſwjedže frejroſleče.

I. Šchtučka 1—24. Podawł, kaž ſečehowazj, pokaže nam dokladnje wſchě ſabludžanja, do kotrychž je ſo wěra, ſo je iſraelſki narod wuſwoleny pſchede wſchěmi narodami, ſabludžila, ſu-li čželne ſmyſleni čžłowjekojo ſo taſteje wěry mozowali. Čžucže, ſo ſu woni, ſakubowi ſynojo, wuſwoleny narod, ſo ma ſo ſurowiſcho wjeczež, je-li ſo jich čžečž ſeſchidžila, ſo njemóže ſo ani ſarunanje ſwječž, ſu-li ſchidžerjo tež wobreſanje pſchijeli: tole je hlowna myſl, kotraž je ſakubowych ſynow wodžila. Žich ſurowe waſchnja njehodža ſo k ſakubowej ſlaboſeži. Niž jenož je ſlaboſežu, ale ſ prawdžitym wohidženjom pſched hrěchom ſatama wón jich ſkutt (ſlaw 49, 6. 7.)

To, ſchtož nam tale ſlawiſna pokaſa, budžiſche ſo ſ iſraelſkim narodom ſtalo, njeby-li Boži Duch pſches měſchnikow a wopory, kaž tež pſches proſejtow jón ſtajnje ſ nowa na prawy pucž wróčzo wodžil.

So je Moſſaſ, Levijowy potomnik, tónle njeſkutt ſapižal ſ poſlecžom, wot ſakuba teho dla nad nim wuprajnym, je ſa-

węſeže wopomi, kaſ njeſtronije je ſwjate piſmo a ſwědł ſa ſwoobodnu hnadu, ſ kotrejž Bóh wulzy ſtaženy narod hiſcheže dale wo pytuje.

1. Dina pak, Lejina dźowka, kotruž wona bęſche ſakubej porodžila, a kotraž bę nětko něhdže 15 abo 16 lět ſtara, wuńdže něhdny, najſkeſcho, hdnž ſu Siche-meženjo někaſki pohaniſki ſwjedžen ſwjecžili, a hdnž bę pſchi tajkej ſkladnoſeži wjele widžecž, je ſchlitowazeho dohladowanja we wóžnym domje, ſo by krajne dźowki wohladała a ſo by ſo ſ nimi ſtowaſchila.

2. Hdnž bęſche do města pſchihla a hiſcheže prjedy, hačž bę ſo holczkam ſ jeje ſtaroby pſchitowaſchila, wuhlada ju Siche-m, Hemorowy, Hejweſſkeho mužowy, ſyn, kotruž bęſche ſ knjeſom tu w kraju, a kotremuž bę ſakub polo wotkupil, a wón wja ju a ležeſche pola njeje a ſlěha abo wumozowa ju.

Wona měla doma woſtacz, jako japoſchtol kaſa: pſchetož mlode holzy a mandželſke žony maja dom paſeč!

Šchtóž njecha ſmoknyč, njeſmē ſo ſtupieč, hdžež wot tjechi kapa. Młoda holza, ſtajnje po pucžu, a mlody hólz, ſtajnje ſa ſhachlemi — wobaj njeſtaj ničzo hódnaſ.

Dina je wulzy wažny a hrožazy pſchiklad ſa wſchón mlody lud, kotruž je bjeſe wſcheho naſhonjenja, a pſches wotuczowazu wóž čželnych loſchtow a pucžow dwóžny do ſawjedženja podaty. Straſchne, dwóžny ſtraſchne pak je, hdnž mlodži ludžo w tutych lětach, kottſiž ſu ſo mēli w domje pobožnej ſtarſcheju po ſcheſežijaniſkich waſchnjach a po čžichim žiwjenju ſložowacz, na dobo wuſtupja do ſcherokeho ſwěta a pod wliw tamneho ducha, kotruž je ſ knjeſom w tutym ſwěče, a do wabjenjow, kotrež ſo woſebje ſchěrja pſchi ſwjedženjach. Někottſi drje mēnja, ſo ſu tajzy mlodži ludžo kryeži a wuſchowani pſched ſawjedženjom pſches krute waſchnja, po kotrychž mējachu ſo dotal ſložowacz, a pſches čžucže ſa to, ſchto je ſdobne, a pſches wohidženje pſched hanibnym, na čžož ſu ſo ſwucžili. Tajke nahladny ſu do žyla wopacžne; ſu-li tajzy dobročžiwu wot naroda, dha nawali ſo ſwětny loſcht, pſchihryty ſ hladkimi ſłowami, ſ čžim wjetſchej mozu; a naſhonjenje naſ wuczi, ſo ſu mlodži hólzy a mlode holzy, kotrež bęchu dotal ſ čžicha žiwi byli, ſo bjeſe wſcheho roſuma a ſaprečža podali do kužoka, ſo puſolazeho je ſwětnymi loſchtami, a ſu ſrěbali ſ nopača, kotruž je ſwět jim ſkiežil, jako čžyli to doſhwatač, ſchtož ſu dotal ſkomdžili, a ſchtož je ſo jim ſaprečo.

3. U jeho duſcha ſo k njej dđeržeſche, a mējeſche tu holzu lubo, a rěčeſche wutrobneje ſ njej, ſo by ju ſmčrowal teho dla, ſchtož bęſche ſo ſtalo, lubjo ji žěntwu.

4. U Siche-m je ſwojej pſchilubjenej žěntwu tež ſprawnje mēnižy džeſche k ſwojemu nanej Hemorej: Wſmi mi tu holzu ſa žonu; a dokelž tón do teho ſwoli, ſshowa Siche-m Dinu hnydom w ſwojim domje.

5. U ſakub ſhoni, ſo jeho dźowka Dina, njewróčizy ſo wot ſwojeho wopnta w Siche-mje, bęſche wohauńjena a ſlěhana; a jeho ſynojo bęchu ſe ſkatom na polu; a ſakub mjelčeſche teho dla, ſhoniwſchi tajku hańbu, doniž woni njeſchidžechu; pſchetož wón čžyſche ſebi ſ nimi ſradžieč, dokelž mējachu woni po waſchnju tehdomniſcheho čžaža tež ſwoje ſłowo do ſottſinych naležnoſežow rěčečž, ſchto mēlo ſo nětko čžinicž.

6. U Hemor, Siche-mowy nan, džeſche won k ſakubej, dokelž mējeſche tón ſwój ſtatok wonka pſched měſtom, ſo by ſ nim ſyno-weje žěntwy dla porěčžal.

7. Duž pſchidžechu ſakubowi ſynojo ſ pola a bęchu pódla, hdnž Hemor k jich nanej pſchidže. U hdnž woni ſlyſchachu, ſchto je ſo ſtalo, mjerſaſche to tych mužow (bratrow). Woni bęchu nětko 19—21 lět ſtari, potajkim w tych lětach, hdžež je čžłowjet woſebje nahly a naſnyly. U dokelž ſo ſa wulzy ſranjenych mējachu, roſhněwachu ſo jara, niž jenož teho dla, ſo bę to čžinił, a ſo bę ſwjate prava hoſpodliwoſeče hroſnje ſranił, ale ſo bę ſ wot-pohladom tajku hanibnu wěž na iſraelu ſečinił a njeſkutt na ſwjatej woſobje teho, kotruž bę ſtowaſchenu ſ Bohom, ſo bę jeho dźowku ſlěhal; pſchetož tak to njedyrbjeſche byčž.

To jich woſebje roſhorjeſche, ſo bęchu ſo hroſny pſched jich ſwójbu, kotruž wot wobydlerjow w kraju ſa Boži wuſwoleny narod žadachu, takle ſchpatnje wđali, a ſo bęchu ſ jich kotru čžinili, jako ſ někaſkim holczkſtom.

8. U Hemor rěčeſche ſ nimi a džeſche, ſo by huńw, ſo puſolazy, ſmčrowal: Mojeho ſynowa, Siche-mowa, wutroba ſebi žada waſchu dźowku; ja proſchu waſ, dajče ju jemu ſa mandželſku.

9. Žeńče ſo ſ nami; dajče nam waſche dźowki, a bječče ſebi naſche dźowki.

10. A pschebnywajeże pola naß niz wjazy jako zuřomnizy, ale jako domjazy a nascheho runjecza. Nasch kraj budze wam wotewrjeny; bydleže a pschedawaježe a dobnwaježe febi ležomnosježe we nim, zyle po waschim spodobanju, chzemy waß męcž sa fwojich a chzemy wam fgame prawa s nami spožeziež.

Tak by Sraael byl s pohanami jedyn narod. To be wulki strach sa Sakubowy dom, so by fwoje pomolanje sabyl, fo s pohanami smęschawšchi. Sakubowych fynow njeskuff męjesche tu w ruzy Božeho dohladowanja fkužicz, so by fo tonle fuf rosrubnyl.

11. A Siche, kotryž be s nanom fobu abo tola bórny po nim pschischol, dżesche s Dininemu naney a bratram: Njech hnadu pola waß namakam, a daježe mi waschu dżowku sa mandželifu; sčtož wy mi budzeže prajicz, a fajkež wumęnenjenja budzeže mi postajicz, to chzu ja wam dacž.

12. Pomjenuježe mi jenož throble a nježadaježe pschemalo pomozy a darow, ja chzu wam je dacž, faj wy mi budzeže prajicz: jenož daježe mi tu holzu sa mandželifu.

Esłowo, tu „pomoz“ pscheložene, wofnamjenja wufupny pjenes, kotryž męjesche nawoženja njewjesežinemu naney placzicz; „dary“ pak dostawasche njewjesta a jeje bratija a druhy w domje.

13. Duž wotmohwicu Sakubowi fynoj Sichej a jeho naney Semorej jebatizy, jako chzyl fo po jeho namjecze sčowacz, jako tola w fwojej wutrobje na wjeczenje fo samerichu, teho dla, so jich fotra Dina be slęhana, a dżachu s nimaj:

14. Wy to njemözemy czinicž, so bychmy naschu fotru njewobřesanemu mužej dali; to by nam s hanibu bylo.

15. Dha wschaf tola chzemy do teho swolicž: jeli so chzeče nam podobni byč, a wschitko, sčtož mužste je mjes wami, wobřesacz.

Bychu-li woni s tutej radu sprawnje męnili, dha by wona byla s dopokasom, fak swonkownje woni myšlachy wo fnamjenju sa towarštwu Bože.

16. Tehdom chzemy wam nasche dżowki dawacz, a wasche dżowki febi bracz, a pola waß bydlicz, jako sčze namjetowali, a chzemy jedyn lud s wami byč.

17. Se-li so wy pak nochzeječe swolicž, fo wobřesacz, dha chzemy naschu dżowku, je-li trębne, s naszylnosczu wsacz a prjecz czahnycz, so bychmy wopušczęžili tule stronu, hdzež je fo nam tajfale hařba stala.

Tu fo s nowa sjewi, s fajkej fwęru a fak njestronizy nam fwjate piřmo wschę podawki powjedži. Semor a Siche wobrasujetaj fo nam s luboscziwjeje a fgameje nadobneje strony, a se fanyym wotpohladom wufbęhuje fo, sčtož sa njeju ręczi. Na Sakubowych fynach pak spofnawamy leřnu sčaklošč a hrubu furowoscz a hrosnojcz. To je podobny rosdžel, jako fmy mjes Esawom a Sakubom spofnali. Ale tam faj tu sjewi fo nam, so fo Wobh ani psches pschirodženu luboscziwoscz fwętnych człowjekow njeda tak rjez nawabicž, ani psches fylne wrótnosče fwojich wobhnadženych njeda wot pucza wotwješč, kotryž je nastupil. Tak sjewi fo nam njeskuff Sraelowych fynow czim hrosnišchi, s dobom pak tež Bože wschudžom skuffowaze dohladowanje czim nadobnišche, dokelž njedžywa, fudžo człowjekow a dokonjejo fwoje myšle sa sčožnoscz, na tajfe fchmanosče.

(Wofracžowanje.)

Wschelake s bliska a s daloka.

Wobydlerjo wřow wokolo Rubschiz s Budestezam fu cziseže nascherjeni a nabojeni psches wobnja, kotrež fo tam nimale wschędnje sčožuju. Bohužel hacž dotal možno bylo njeje, teho sčstniaka wuřlędžicz. Po sčaczu je to jene sčstniške pařmo, kotrež męnym ludžom jich statoki sčapala, pschetož wobnja fo pschezo w tych fanyych stronach pokasuja. Wutroba tajheho człowjeka je tola wscha sčażena, fiž samoze fwojemu bliřšchemu, fiž je w nözny męre, wohen do jeho statoka položicz, so ledma fham fwjertnemu strachej wucęknje. Duž je pschecz, so bychy sčstniaka bórny wuřlędžili, so njeby hišče wjazy njesboža uacžinił, a so njebychu ludžo kóždy wjeczor trjebali w strasche a bojošči byč.

Na Budyřkim gymnasiju męjesche fo w pořlednich dnjach wotřadne (maturitatne) pruhowanje. 21 gymnasistow fo na pruhowanju wobdželi. Wschitkim fo wopiřmo řalosče sa uniwęrsitu spozęči. Mjes nimi je tež jedyn Eserb knjes Sandriř, fyn knjesa ararja Sandrika w Maleščezach. Wón chze prawa studowacz.

Psched pruhowanščej komiřiju sa duchownych w Lipsku je fo

35 kandidatow s pruhowanju pschipschęžilo. S nich 2 do piřnych wędomosťnych dželow wręczo stupiščtaj, dwaj druhaj buřčtaj dla njespokojaznych piřnych dželow wręczo pokasana. S tych 31 6 druhu zensuru, 21 tječu a 4 sčtwórtu zensuru dostachu. Madžijomuje woni sčtož prjedy do duchowneho sčstojniřtwu pschindu, dokelž je licžba na duchowniřtwu studowaznych w pořlednich lętach wotęberala. Mjes tymi, kofsiž fu pruhowanje nętko w Lipsku czinili, ton kóčž žadny Eserb njeje.

W nowinach fo staršchim, fiž chzedža fwojim dżeczom rjemjeřl- niřtwu nawuczicz dacž, Budyřka schula sa induřtiju a pschemyřlo poruczuje. Wy teho dla tež naschich řerbškich staršchich na tule schulu, kotraž je fo psched kóřkim s nowa sčožika, kęžblivych sčzinimy. Pola knjesa direktora je wycho dalšche sčonicž.

Hdyž bęsche w starym dobrym częřu waschnje, so w pofťnym częřu wycho fwętnje wjeřele mjelczęsche, je fo to w nowšchim częřu pschemęnił, dokelž ludžo bjes řjawneho fwętnego wjeřela byč njemözta. Tak mjenowany „samfujeny częř“ sčpocznyje fo hagle pschichodnu njedželu. Wot teho dnja hacž do jutrowniczfi je wotdžerženje rejow sčakane. Konzerty a dživadlo pak mözta fo tež w tym częřu wotmęcž.

S wulkim hořdowanjom fu prynza Hendricha do Ameriki witali. Wulke křafne fwjedzenje fu jemu wuhotowali a pschi tym je fo wobkřęžilo, fak pscheczelnje řmyřlena je Amerikanřka pscheczivo nam. Wy fo nadžijamy, so fłowam tež skuffi sčžęhuja; pschetož w pořlednich lętach fmy malo wo pscheczelnym řmyřlenju Amerikanarjow pscheczivo naschemu ludej naschonili. Prynz Hendrich je wjeřšche amerikanřke męřta wopřtal. Wschudžom bu s tym fanyym pocęsčęžowanjom powitanym.

Psched kóřkim fu sčtož burjo řendzečzanow sbili a jim pokasali, so febi na to njepomyřla, fo poddacz. Ta powješč je wschudžom wulke wjeřele řbudžila, pschetož kóždy temule sprawnemu ludej, fiž sa fwoju fwobodu wujuje, dobnče pscheje. To pak tež je pschecz, so by krejpschelecza bórny kónž bylo. Pschetož wójna traje nętko hižo dwę lęče.

Womłodžaza studženi.

Esonejna bajka.

(Wofracžowanje.)

Teho nadžija, so na druge ranje, prjedy hacž pocęhnje jako wulehnyeny wojak s wóřkom na wójnu, hišče dostanje pořtroiw wot fwojeje njewjesty, fo jemu njedopjelni. Snježnicžku njemylešche ani bubonow wrjesťot, ani piřkarjow trubjenje w ranšchim řpanju; pomyřliwšchi febi na wčęrawšchi fwjedženřfi džen, kolebasche fo w fławje, kotryž bęsche žnjala psches fwoju rjanoscz a njemęjesche žaneje starosče teho dla, so bęsche pętnego człowjeka, kotryž be jej fwoje žiwjenje podal, řnano do řmajereče pofłala.

Seje wobras pschemodžesche řurja sčajnje a wschudžom, a nadžija, so ju dobudze, honješche jeho do najřrobliřchich skuffow. S tak wurjadnej rjaney męščežanku njeby fo řurij s holanřkeho pęřta nihdy a ženje męricž mohł; teho dla džakowasche fo s wutrobu fwojej řhmóřtje třřaz kóčž, so be fo wo to pořtarala, so fo jemu tajfale radoscz nętko dostawascha.

Na dalšche męjesche wschę třšnosče a řtrachi wucęępjecž, kotrež řurowa wójna řwjedze, wofębje w řymje. Wschitzy jeho wójniřy towaršchojo njemözachu fo dodžiwacz, fajke skuffi throblosče wón na wójnje wukonješche; tak bu hižo po přņnej bitwje sa wyschla pomjenowany, a po drugej hižo dosta fo jemu cęšč pólneho hejtmana. Sako tajki nawjedowasche wón fwój wojerřfi wotdžel psched njepscheczęřštim hłownym męřtom, kotrež męjesche njepscheczęřške wójko nadbęhowacz, dokelž njepscheczęř throble fo sčitowasche, a nihdy na nihdy njechasche fo poddacz. Tehdy pak poradži fo naschemu řurjej, kotremuž fo tak po fwojej kusčřzy žedžesche, so ani wo dnjo, ani w nozy wjazy męra njenamata, so sčitarjow na fłabym męřtnje lepi: se fwojim wotdžęlom wali fo do męřta, so dyrbješche fo njepscheczęř poddacz. S tym męjesche wójna kónž.

Tajki skuff bęsche fwojeho myta hódny. Sčišče řamón džen, hdyž fo męř řčini, pomjenowachu řurja sa wójwodu. Tež pofłachu jeho s kralej, so by jemu tutu řwjęřelazu powješč wofjewil. Kral witasche jeho s wulkej cęščę a pschitřfny jemu se fwojej ruku řjad na wutrobu. Wschę tole sčožo męjesche pak sa řnadne, pomyřliwšchi febi na radoscz a wjeřele, kotrež řmęje, hdyž fo se fwojej lubowanej sčtož wohlada. Dženřa sčasche fo jemu lubosniřcha a řjenišcha, hacž tamón wobras, kotryž bęsche febi

w konach pŕchi wobnjaju w lŕhwyje wobrasowal. To drje jaczu, so wona jeho nahle wjeŕele trochu haczeſche; tola teho ſo njedomaga, ſo ſo wona ſama pŕchi ſebi kaſe, ſo je ſo jemu ſarocziła, dofelž mejeſche jeho wobnjaju ſlawu ſa ſnadne ſarunanje ſa jeho tajny wukhad. Nadscho hacž jemu by ſo jenemu ſ jeje wujow wudała, koſiž wukhadzachu ſ najnahladniſchich mejezanſkich ſwójbow. Tuczi wuwłoblowani knjeſykojo drje bechu ſo paſli, ſwój židžany kaba- cził ſ wobnjajimi brónjemi mŕnicž. Duž dha bŕ wona na ſwojim wŕowaniſkim dnju naluzy ſtruchla njewjeſta. Wſchitzy mejachu to ſa ſnamjo jeje knjeſniſkeje pŕzeſiwosce.

Zeje hñew pał dokroci najwſchſchich ſthodžent, hdyž jeje mandželſki po kuaſu ji ſjewi, ſo wŕa na wotpocžink pŕndže, ſo by ſo dale ſ czeſnym dželom žiwil. Erudobu a žaloſč, kotruž wójna ſwjedže, — pohladajo na franjenych, koſiž po ſamych ſtacy bitwiſchežo pſchikrywaju! — krjudowachu jeho w nozy wo knje, a wſcha czeſč a ſlawu, kotruž ſebi ſ mjeczom dobudžeſch, njemŕže ſarunacž tajkule žaloſč!

Włoda mandželſka, kotraž by w ſwojej hordosce ſkŕncžnje hiſcheže ſo ſpotožila, by-li wona mandželſka generalneho abo pŕlneho marſchala byla, njeby-li wŕn tež ſenjanſke mjeno meł, roſhori ſo hacž do wutrobny, ſo ma mandželſkeho, kotruž je hiſcheže mjenje, hacž jeje nan, knjeſ meječanosťa; jako Surij ſkŕncžnje nełajke „mejtacžko“ je ſnadnymi dokhodami doſta, dha jeho krjudowaiſche hacž na koſeže. Wŕn ju ſam w ſwojej wutrobje ſamolwjeſche, ſnajo, ſo je kŕždžicžka žŕnſka horda a hlupikožta, ſo jenož ſa pŕchu hlada; hinal wſchal beſche jeho dobrocžiwu a ponižna ſana byla; lubowala beſche jeho jeničžny jeho dla. Tež tu w jeho ſaſtojniſtwje ſo wulzy pŕžowaiſche, ſo jemu bŕſny lŕpſche meſto dachu; tak možeſche ſo wŕeže nadžecž, ſo budže raſ meječanosťa. To wſcho pał jeho mandželſku ani njejmajſche.

Wona wobkhadzeſche ſ Surjom, jako byl wŕn jenož domownik, kotrehož hnady dla w ſlužbje wobkhowaju. Hwito doicž dhrbjeſche ſhonicž, ſo je khudeho naroda. Wona bŕ žiwa, jako njemŕla mandželſkeho, khodžeſche ſe ſwojimi wujemi na hoſčiny a na reje a wudawaiſche ſ hŕlym njeroſumom pjenjeſy ſa ſkŕtniſke dželu a drohotne draſty.

To wſcho dhrbjeſche najſcheho Surja wulzy ranicž; tola wŕn teho wſcheho hiſcheže njeby ledžbu meł a by to pſched ſobu ſamolwil, wjedžo, ſo bŕ ſwoja žona wot jeje młodoſce ſem wſchu wolu meł a woprawdžite pŕhanſtwo ſe ſwojej rjanosceju hnała. Wuhladawſchi pał, ſo wona wo ſwojej dwŕ malej holecžy, kotrejuž bŕ Wŕh jimaj wobradžil, ſo njepoſtara, ſo ma ſo wo ſthorjenej dželſci jenož czeledž ſtaracž, a ſo tak wobje na jedyn džen wu- nrjeſchtej, ſo ſa nimaj ani ſylu njewuroni a ſo ſa nełotre nje- dzele po pohrbje na nełajki ſwjedžen ſ wulkim ropotom a hoł- kom dželſche, ſo by tam ſ kralownu byla — dha ſwjerdny jeho wutroba, kotraž beſche ſo nełdy pŕeni raſ na nju pohladajzy roſ- ſchrečła kaž wŕſt; wŕn ſo roſbudži, ſo chze puta roſlamacž, ko- trychž dhrbjeſche ſo bojecž, ſo jemu wſchŕn žiwjeſki dnch ſaduſcha.

Tak ſo roſbudžiwſchi, ſtany wŕn po tutej ſa jeho mandželſku wjeŕolej nozy rano ſahe; wſawſchi ſwoju tŕlbu, nełdy pſchi tŕ- lenju na pſchemoh dobytju, a mejeſch je ſlowymi putkami, tehdy do- bytymi, prajeſche, hdyž mandželſka, wot rejow ſpŕžna, hiſcheže ſpaſche, jako byla ſabita, ſwojim czelednikam, ſo na hołtwu dže a ſo do pŕdneho wjecžora dom njepſchidže.

Wŕn pał njeſandže ſebi do lŕba, ale duzy ſ meječanſkich wrotow dželſche po ſchŕofej dŕſny dale. W pſchichodne wſy kupi ſebi konja, ſo by dojechal daloto a ſchŕofoto do ſwŕeta a njewo- hladał wjazy tele ſrudne meſto a ſwój wo wjele ſrudniſchi dom.

„Tak daloto je ſo czi doſchlo!“ wujna ſebi. „Nimajſch wjazy ani domiſny, po ſwŕeže maſch broſdžicž; wuſpŕch wſcheho twojeho žiwjenja je naſhonjenje, ſo njeſy ani pſches wŕnjſti ropot ani pſches ſprawne pŕžowanje ſa czaſ mŕra ſo wobſbožil. Po mandželſkim žiwjenju ſ rjanč horzo požadanej mandželſkej žedžicž ſo ſa twojej pŕjedawſchej domjazej czeſceju. By-li tež dženka pucž k nej naſtupil, njeby pŕjedawſche czihe ſbožo tola niłdy wjazy nadejſchoł. Czerſtwy cžlowjek by dženka w najkmaſchich lŕtacy, kał džiwnje by ſo wubjerał pŕdla ſejuſchenej pŕjedawſchej man- dželſkej. Twoja kmŕtra, bludnicžka ſečejawka, je czi hroſnje ſe- hrała, wukonjawiſchi tebi twoju pŕſtwu. Nełt ſtaraj ſo, kał ſ two- jim womłodženy žiwjenjom nełat wujedžeſch.“

Tak wobſkoržuju ſo khwataſche dale. W nozy pſchidže do hole, hdyž wuhler wuhlo paleſche. Pſchi nim ſo nełat wuwot-

pocžowa. Namo, doniž bŕ ſlŕnzo ſeſthadžalo, khwataſche dale, ſo by bŕſny pſches krajne mjſy pſchidchoł a ſo tak wukhowal.

Sechajzy po dŕſny, pſchidže nimo hrodu, kotruž ſluſcheſche jenemu ſ najbohatschich hrabiniſkich ſwójbow. Nečziſcheho hrabju Surij derje ſnajeſche; na wŕnje beſche wŕn pod nim we wojacych pobyl, a na bitwiſchežu beſche wŕn ſnamjenja pŕlneho hejtmana doſtal. Surij pał ſebi njepſchejeſche, ſo by ſo hrabja ſ nim ſetkał. Pſches khrobloſč a woſebite dary beſche ſo ſtajnje na bitwiſchežu wuſnamjenjal; a tola ſo žyke wŕſto pſched nim bojeſche, dofelž ſ kŕždym ſurowje ſaſhadžeſche, kotruž by nełat neſchto ſawinowal.

Surij ſo njemalo ſtrŕži, hdyž wuhlada, ſo woſebny knjeſ pſched hrowoſkej ſahrodu ſteji ſ wjelečimaj pŕomaj, kotraž beſchaj jeho tež na bitwiſchežu ſtajnje pſchewodžaloj. Czapku ſejmowawſchi chzyſche Surij nimo jechacž. Hrabja pał na njeho ſawoła, a nu- czeſche ſtareho wŕnjſkeho towarſcha, ſo by ſ konja ſkocžil. Se ſpodžiwnej miłosceju napraſchowaiſche ſo, hdyž pucž jeho wjedže.

Pŕjedy hacž beſche Surij praweho rojuma nabył, ſo by ſebi nełajku bajku wumyſlił, beſche hrabji poſtrŕžany wſchu wŕnoſč wupowjedal. Tak možeſche jeho Surij ſkŕncžnje jeničžny pŕſchecž, ſo by hrabja wo wſchŕm mjelcžal, a bychu-li ſo honjerjo ſa nim na pucž naſtajili, ſo by jich na wopacžne pucže pokaſal.

„Chzu ſo ſa tebe poſtaracž“, wotmolwi hrabja. „Nełdy pſched hodžinu ſym ſwojeho ſchoſarja wuhnał, kotruž je mi ſ nje- ſwŕnym wotrocžkom byl. Saſtuſ na jeho meſto, doniž ſo czi khmaſche meſto njenadeſže. S wulkimi kubłami, kotrež k hrodu ſluſcheja, ſmejeſch wſchal wulku pŕžnu, dofelž mam najenkow na nich; jim ma ſchoſar jenož kŕuce na poſty hladacž. Tak meł hiſcheže czaſa doſč, we wulkich lŕbach na hołtwu khodžicž. Tole budže tebe bjeſ dwŕla wabicž, dofelž by wuſtojnny tjełc. Hdyž by tu je ſchoſarjom, njŕtrebaſch ſo ſwojeje wopuſchcženeje žony bojecž; ta wŕ ſebi hižo kaž kŕžda wupikožta žona bjeſe wſcheho cžucža bŕſny ſama pomhacž.“

Surij njemjeſche ani khwile, ſebi wŕž pſchemyſlicž. Wſawſchi jeho ſa ruku, dowjedže hrabja jeho kaž wŕnjſkeho jateho pſches želeſne durje do ſahrodu, ſo by je ſa nim ſaſo ſamknył. Do ſlŕ- borneho rŕžka, kotruž mejeſche ſa powjaſ na khribecže wibajo, trubjo, ſawoła wſchitkich ſwojich czelednych a njewŕlnych robo- cžanow ſem ſ polow, brŕžnjow a hŕdžow, ſo by jim pod zuſty mjenom Surja ſa noweho ſchoſarja pſchedſtajil, kotremuž mełi po- ſlučacž we wſchŕm.

Surij njewjedžicche, hacž je žiwy, abo hacž je ſo jemu ſe- ſdało, hdyž beſche ſkŕncžnje ſam w ſchoſarijomym domečtu pŕdla ſahrodniſka. Poczeſcžowaze a jeho wukhowaze powolanje beſche tak nadeſchoł, a tola wunuri ſo w jeho wutrobje ſtara hida pſche- cžiwu knjeſej w hrodže, a nełajki hłŕſchepaiſche jemu, ſo tež tuta jeho kraſnoſč njemjeje dołhu nohu.

Zehe ſaſtojniſtwo bŕ lŕžicche, hacž bŕ ſebi to ſam myſlił, dofelž wſchitzy, ſ kotrymiž mejeſche wobkhadžecž, pſched hrabjom tſchepotachu, kaž pſched ſlym duchom a ſ wotrocžkowſkej bojoſceju ſo pŕžowachu, ſo bychu ſwoju pſchibluſchnoſč dokonjeli, kaž derje jenož mŕžachu. S teho wſcheho pał ſlŕdomaiſche, ſo kŕjachu ſame cžŕmne wŕcŕzele wſchŕ knjeſowe kubła: niłdy, na poli abo na lŕzy, njeby wuhladał ani wjeŕeleho woblicža, ani ſpŕwazeho cžlo- wjeka. Spłŕſchivje pohlada kŕždy na druheho, dofelž mejeſche kŕždy ſwojeho bližſcheho jenož ſa tajkeho, kotruž ſa knjeſa na dru- heho kaſa.

(Potracžowanje.)

R rospominanju.

W nabožniſkej hodžiny ſo wuczeł ſwojich ſchulečkow wopraſcha, jako jim wo Jeſuſowym czeſpenju w Gethſamane powjedaiſche, czehe dla je drje jandžel teho ſbŕžnika poſylnil, dofelž reka: „N pſchidže jandžel ſ njebeſ a poſylni jeho.“ Duž mala holecžka ruku ſbehnny a praji: „Jandžel je temu ſbŕžniſkej duſche wſchitkich tych pokaſal, kiž ſu pſches jeho ſmjercž wumozene.“ — Džecžo, kotrež tole wotnŕowjenje da, beſche wŕeče, tak ſebi myſliſch, dželcžo pobožneje ſarſcheju a ty ſo myliſch. Knjeſ ma mŕž, ſchtož je mudrym a roſonny potajil, njeroſonny ſjewicž.

Daliſche dobrowŕlne dary ſa wbohe armeniſke ſyrotu:

R. R. ſ S. 5 hr.

W mjenje wbohich ſyrotow praji wutrobny džał

Gŕlcž, redaktor.